

УДК 32.001

ФОРМИ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Студ. П.В. Василенко ¹

Науковий керівник доц. Т.І. Кадлубович ²

¹Київський національний авіаційний університет

²Київський національний університет технологій та дизайну

Між різними носіями влади, а також між державою та громадянами існують прямі та опосередковані форми спілкування та спеціальні засоби зв'язку, без яких неможлива політика. Саме вони складають систему політичної комунікації сучасного суспільства.

Конкретизація поняття політичної комунікації, висвітлення її форм є метою даного дослідження.

Завданнями дослідження, що допомогли досягнути поставленої мети, є вивчення наукової літератури, її аналіз, уточнення поняття «політична комунікація», узагальнення поглядів науковців про форми політичної комунікації.

Об'єктом дослідження виступає політична комунікація як суспільне явище.

Предметом дослідження виступають форми сучасної політичної комунікації.

Основою дослідження є комплекс дослідницьких методів, серед яких системний, комплексний та функціональний підходи до аналізу політичної комунікації в цілому та її форм зокрема.

Політична комунікація розуміється як специфічний вид політичних відносин, як діалог між політичними суб'єктами усіх рівнів, взаємодію різних політичних сил задля конструктивного та ефективного співробітництва або суперництва, коли враховуються позиції кожної політичної сили, створюються комунікативні канали, використовуються різноманітні форми та засоби політичної комунікації. Вона є сукупністю різноспрямованих повідомлень, обмін якими ведеться на горизонтальному та вертикальному рівнях за допомогою прямого та зворотного зв'язку між різними суб'єктами політики. Дослідники політичної комунікації, зокрема Б.Макмайер, вважають, що до сфери політичної комунікації належать усі форми, якими користуються політичні діячі різного масштабу для досягнення релевантних для їх діяльності цілей; усі екомунікативні форми, що адресуються реципієнтами цим політичним фігурам; комунікативні форми, які використовуються засобами масової інформації (аналітичні статті, огляди, інші медіа-повідомлення) [2, с. 14].

Головними каналами політичної комунікації вважаються офіційний, персональний, опосередкований та анонімний. Кожен з них використовує свої специфічні форми. Офіційний канал – регулює рух інформаційних потоків від політичних організацій та установ. При цьому інформація, яка поширюється, має інституціоналізований характер, фіксує прийняття політичних рішень, доведення їх змісту до відома громадян. Формами політичної комунікації тут виступають державні нормативні акти, які набувають чинності після друкування, офіційні заяви, звернення, програми політичних організацій тощо. Персональний канал призначений для передачі політичної інформації конкретними учасниками політичних подій, лідерами політичних організацій та державних органів. Передбачає вираження ними власної думки, позиції з того чи іншого питання, демонстрацію ними своїх індивідуальних якостей. Цей канал політичної комунікації використовує наступні форми: виступ політика перед аудиторією, у друкованих засобах масової інформації, на радіо та телебаченні, особисті контакти з людьми. Інформація, яку передає опосередкований канал, виходить не від власне політичних структур, політичних та державних діячів, а від посередників, якими можуть бути засоби масової інформації, науково-дослідницькі

та соціологічні центри, інші свідки та інтерпретатори політичних подій. Формами політичної комунікації тут будуть політичні новини, політична реклама, пародія, політичний скандал тощо. Анонімний канал не має достовірно відомого джерела інформації, вона заснована на плітках, що поширюються за допомогою технічних (радіо, телебачення, Інтернет тощо) та природних (анекдоти, шаржі, графіті тощо) засобів.

Видами політичної комунікації є природна та технічно опосередкована. Природна комунікація характеризується прямим зв'язком між комунікаторами та наявністю «живої реакції» відносно невеликої за кількістю аудиторії. До форм природної політичної комунікації належать лекції, мітинги, наради та збори політичних лідерів, партій, рухів. Технічно опосередкована комунікація не має прямого зв'язку між комунікатором та аудиторією, аудиторія досить велика, а тексти матеріально закріплені. Формами технічно опосередкованої політичної комунікації є листівки, газети, журнали, теле-, радіопередачі, комп'ютерні газети тощо.

Політична комунікація здійснюється на вертикальному та горизонтальному, а також на інтерперсональному, інституційному та суспільному рівнях. Формами вертикальної політичної комунікації будуть закони, оскільки саме вони визначають та регулюють спілкування між політичними суб'єктами; письмові (індивідуальні та колективні) звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування. Глава держави використовує такі форми політичної комунікації як послання до народу, щорічні і позачергові послання до Верховної Ради, безпосередні звернення до нації, особисті публічні зустрічі, демонстрації активного спілкування з громадянами тощо. Формами політичної комунікації, які використовуються парламентом України є засідання Верховної Ради та виступи на них депутатів, рішення, постанови та законодавчі акти Верховної Ради, затвердження указів Президента, запити до Президента, висновки та пропозиції тимчасових слідчих комісій.

На горизонтальному рівні політичної комунікації її форми найрізноманітніші. Це і новини у засобах масової інформації, і політичні дебати, і виступи перед аудиторією представників влади усіх рівнів, їх особистий контакт з громадянами, і використання «мовлення участі» тощо. Формами політичної комунікації є також мітинги, зустрічі з виборцями, «ходіння в народ», поява політичного діяча у привселюдних місцях, вулична комунікація.

Отже, політична комунікація в демократичному суспільстві – це, перш за все, діалог між різними політичними суб'єктами. Такий діалог є засобом взаємодії різних політичних сил задля суперництва і співробітництва, боротьби з метою досягнення єдності. Під час такого діалогу необхідно враховувати всі позиції кожної політичної сили, а це можливо забезпечити лише за умови створення комунікативних каналів, орієнтованих на «відкритий діалог» та здатних вести його конструктивно і ефективно.

Ключові слова: політична комунікація, політика, форми політичної комунікації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дойч К. Нервы управления. Модель политической коммуникации [Текст] / Карл Дойч. – М. : Просвещение, 1993. – 160 с.
2. Зарубежная и российская журналистика: трансформация картины мира и ее содержания [Текст] / Под науч. ред. Стрижено А.А. – Томск, Барнаул : Изд-во АГТУ им. И.И. Ползунова, 2003. – 299 с.
3. Назаров М. М. Массовая коммуникация в современном мире: методология анализа и практика исследований [Текст] / М. М. Назаров ; (Библиотека серии «Специализированные курсы в социологическом образовании»). Изд. 3-е, стереотипное. – М. : Едиториал УРСС, 2003 – 240 с.